

PAMIĘTNIK

PARAFIE

św. Stanisława Kostki

Youngstown, Ohio

1954

HISTORJA PARAFJI ŚW. STANISŁAWA KOSTKI.

Zabieg organizowania parafji polskiej w Youngstown, Ohio datuje się roku 1902-go, kiedy liczba Polaków wciąż wzrastała i usługa kapłana polskiego okazała się konieczną.

Do tego czasu Rodacy nasi doznawali opieki od Wiel. Ks. Klute, proboszcza parafji św. Józefa, pochodzenia niemieckiego, lecz gdy trzeba było usługi religijnej dla Polaków, zawsze się postarał o polskiego kapłana.

Pierwszym kapłanem polskim, który się przejął położeniem Polonji tutejszej był Wiel. Ks. Karol Ruszkowski. Poznał on zabiegi i tęsknotę ludu polskiego za swoim kapłanem i postarał się u Najprzewiel. Ks. Biskupa Horstmana o pozwolenie sformowania komitetu i zebrania funduszu na zakupno pod kościół odpowiedniego gruntu.

Pierwszy komitet parafjalny stanowili panowie: M. Zachariasz, T. Budacki, T. Zarzecki i F. Hoffman. Powyższy komitet i następujący panowie zabrali się do zebrania funduszu, jak następuje: Paweł Zachariasz, Karol Budacki, Stanisław Przybyłowicz, Tomasz Romanek, Tomasz Zarzecki, Stanisław Siedlecki, Wojciech Zieliński, Jan Mika, Jan Dorożyński, Karol Wygrzywalski, Jan Tybur, Antoni Ziemiański, Antoni Żebracki, Franciszek Hoffman, Kazimierz Brylewski, Franciszek Kamiński, W. Piekusiński, Stanisław Chmielewski, Andrzej Grządziel, i Andrzej Osikiewicz.

Zebrali oni razem \$1.120,00, a działo się to dnia 14-go czerwca 1902 roku.

W roku 1903 Przewiel. Ks. Biskup upoważnił Wiel. Ks. K. Ruszkowskiego na zakupno gruntu i w roku tym zakupiono cztery loty i dom na South ul. kosztem \$5,000.00 a gdy już było miejsce na budowę kościoła i była siedziba dla księdza, Polacy zaczęli poczuwać się do ofiarności i w tymże roku Wiel. Ks. K. Ruszkowski zapoczątkował budowę kościoła. Jednak Wiel. Ks. Karol Ruszkowski był proboszczem parafji w Lorain, O. i do Youngstown tylko dojeżdżał, a więc nie mógł całkowicie oddać się pracy tutejszej.

Natomiast w roku 1904 przeznaczony był tu, jako pierwszy proboszcz Wiel. Ks. Ignacy Piotrowski, który nadal prowadził budowę kościoła i kierował parafją przez siedem miesięcy, kiedy Ks. Biskup powołał go na objęcie parafji w Cleveland, gdzie setki rodzin było bez księdza, a w jego miejsce przybył kapłan, jako proboszcz, Ks. L. Kuziusz, który kończył budowę kościoła i kierował para-

fją do 1-go kwietnia 1905 roku.

W roku 1905-ym, 1-go kwietnia rządy parafji objął jako proboszcz Wiel. Ks. Tomasz Wilk. W tym czasie było wiele do roboty, bo wprawdzie budynek był wykończony, ale po za budową wiele innych rzeczy potrzeba było wewnątrz i zewnątrz sprawić, urządzić i do porządku przyprowadzić, a gdy to wszystko już zrobione było, w końcu 1905 roku odbyła się Misja św. po raz pierwszy pod kierownictwem OO. Jezuitów.

W roku 1906, gdy robota już była wykończona około kościoła i wszystko przedstawiało się okazale, Polacy byli dumni ze swej pracy, więc zaprosili do swej parafji Najprzewieleb. Ks. Arcybiskupa Szymona.

Ks. Proboszcz wraz z prowizorami: Maks. Krzyżan, Stanisławem Moszczyńskim, Michałem Deszcz, Kazimierzem Hoffman i całą parafją na czele przyjęli gościa bardzo uroczystie. W lipcu zaś tego roku Przew. Ks. Biskup Horstman udzielił Sakramentu Bierzmowania 245 osobom. W tymże czasie zorganizowane zostały następujące towarzystwa: Serca Jezus, Św. Kazimierza, Św. Jadwigi, Św. Stanisława i Bractwo Niewiast Różańca świętego.

Rok 1907 otwiera nową historję w Polonji Youngstońskiej, bo Polacy tak wzrosli liczbą że okazało się koniecznem utworzyć nową parafję na zachodniej stronie miasta pod wezwaniem św. Kazimierza. Organizatorem parafji tej był Wiel. Ks. T. Siatecki.

Ks. T. Wilk wraz z prowizorami: Antonim Żebrackim, Ferdynandem Gutwińskim, Stanisławem Moszczyńskim i Maks. Krzyżan gospodarzyli nadal i czynili starania i zabiegi o szkołę parafjalną. Szkoła wprawdzie już istniała pod kierownictwem pana A. Wałkowiaka i dzieci w liczbie 80 uczęszczały do szkoły. W tym trybie przeszedł rok 1908.

Na rok 1909-ty wybrano dwóch nowych prowizorów: Antoniego Ziemiańskiego i Michała Głaz, którzy łącznie z dawniejszymi: Stan. Moszczyńskim i Ferdynandem Gutwińskim, na czele z Ks. Proboszczem czynili starania o nauczycielki. Były zaproszone Wiel. Siostry Franciszkanki pod wezwaniem św. Kunegundy, aby objęły zarząd szkoły parafjalnej. Przybyło 3 Siostry. Przełożoną była Wiel. Siostra Kazimiera. Dzieci uczęszczały do szkoły w tym czasie 142. Zaraz na początku roku szkolnego zostało założone towarzystwo Anioła Stróża.

Na początku roku 1910 odbył się mityng parafjalny i wybrano dwóch prowizorów, a mianowicie: Stanisława Moszczyńskiego i Wojciecha Górskiego, którzy wraz z poprzednimi Antonim Ziemiańskim i Ferdynandem Gutwińskim, na czele z Wiel. Ks. T. Wilkiem prowadzili parafję i czynili starania, aby polepszyć byt parafji. W tym czasie Przew. Ks. Biskup Farrelly wizytował parafję i życzył jej powodzenia.

W roku 1911 odbyła się po raz drugi Misja św. pod kierownictwem OO. Redemptorystów. Do starych prowizorów wybrano: Wojciecha Sochackiego i Józefa Owczarz.

W roku 1912-ym Wiel. Ks. T. Wilk został przeniesiony do parafji Matki Boskiej Częstochowskiej w Loain, Ohio. W jego miejsce przybył Wiel. Ks. Wojciech Migdalski. Nowy proboszcz parafji św. Stanisława Ks. Migdalski gospodarzył wzorowo w parafji przez 2 lata przeszło. Zażęsknił jednak za Ojczyznę i zapragnął ją odwiedzić. Jak postanowił, tak też i uczynił. Wybrał się w podróż w czasie nieszczęśliwym, t. j. w roku 1914, kiedy zaskoczyła go wojna europejska i już niemógł powrócić do Ameryki w czasie, jak to planował i zmuszony był czekać na koniec wojny do roku 1918. Gdy wojna się skończyła i mógłby przyjechać, podupadł na zdrowiu i z bólem serca wyraził, że już nie jest w sile pracować w Winnicy Pańskiej na polu amerykańskim. W czasie nieobecności Ks. Migdalskiego, zastępował go Wiel. Ks. Franciszek Szydzik i prowadził parafję od 1915 r. W tym czasie parafja zakupiła sąsiednie dwa domy: jeden na klasę, bo szkoła okazała się za małą, a drugi jako mieszkanie dla Wiel. Sióstr Nauczycielek, bo do tego czasu mieszkaly pod kościołem. Niestety Pan Bóg zarządził inaczej i powołał Ks. Szydzika do Siebie. Zmarł dn. 23-go grudnia 1917 roku. Parafjanie mieli smutne święta Bożego Narodzenia. Cześć jego św. pamięci! Po śmierci Ks. F. Szydzika zarząd parafji objął Wiel. Ks. Jan Kasiński w r. 1918, który w swoim potulnym charakterze i pokornym usposobieniu prowadził parafję aż do roku 1922, kiedy Przew. Ks. Biskup Schrembs przeniósł go na parafję do Harrisburg, Ohio. W jego miejsce przybył Wiel. Ks. Jan M. Żegleń, jako proboszcz dn. 5-go kwietnia 1922 roku. Prowizorami byli: Stanisław Moszczyński, Maks. Szopiński, Franciszek Student i Piotr Konstantynowicz. Do końca tego roku zarząd parafjalny i ks. proboszcz zaczęli obmyślać, jak by polepszyć byt parafji, a zwłaszcza powiększyć i ulepszyć byt szkoły, bo Wydział

Zdrowia domagał się ulepszeń sanitarnych. Trzeba nowej szkoły i nowego kościoła, ale brak funduszków.

Na rok 1923-ci prowizorami wybrani zostali: Stanisław Moszczyński, Aleks. Kadłubowski, Franciszek Dobkowski, Antoni Świder, a zarząd parafjalny i ks. proboszcz zabrali się zaraz do czynu, bo konieczność zmuszała do budowy. Dnia 1-go marca 1923 roku zakupiono miejsce pod nowy kościół i szkołę razem z dwoma domami na Williamson ulicy kosztem \$29,600.00 i komisowe \$600.00, razem za \$30,200.00. Parafjanie zrozumieli tę wielką potrzebę, dlatego też nie oszczędzili niczego: ani pracy, ani poświęcenia i poparli sprawę, jak moralnie, tak i materialnie. Na dowód tego, gdy ks. proboszcz z pomocą prowizorów udał się po kolekcje, w jednym tygodniu zebrano na ten cel 12 tysięcy dolarów gotówką, tak, że przy końcu roku pozostało 8 tysięcy dolarów do zapłacenia za nowy plac. Dnia 15-go stycznia 1924 r. odbyło się posiedzenie zarządu parafjalnego, a mianowicie: Ks. Jan M. Żegleń proboszcz, Stan. Moszczyński, Aleksander Kadłubowski, Francisz. Dobkowski, Antoni Świder i Stan. Wszolek. Radzono na plebanji i zastanawiano się nad budową nowego kościoła i szkoły i stanęło na tem, aby rozpocząć budowę jak najprędzej, bo już od lat Polonja tutejsza oczekuje tego i dzieci nie mają: ani pomieszczenia, ani wygody. Więc dnia 29go stycznia 1924 r. podpisano kontrakt z kontraktorem E. Linbergem na budowę kościoła i szkoły według planów architektów Kling i Syna i robota się zaczęła. Stanął więc budynek, który mieści 13 klas, wielką salę i kuchnię, pokój rekreacyjny dla dzieci i wygodny kościół na 650 siedzeń. Kompletna budowa, urządzenia wewnętrzne i zewnętrzne, oraz organ wyniosły \$125,000.00. Dnia 25-go maja Przewiel. Ks. Biskup Schrembs, przy współudziale 50 księży poświęcił i położył kamień węgielny; Wiel. Ks. M. J. Orzechowski, konsultor dycecyjny i proboszcz parafji Najśw. Maryi Panny w Cleveland, Ohio wygłosił kazanie. Dnia 22 marca 1925 roku parafja tutejsza wreszcie doczekała się tej spragnionej chwili poświęcenia swego pomnika, nowo-powstałego budynku. Przew. Ks. Biskup Schrembs, przy udziale wielu księży miejscowych i pozamiejscowych, wszystkich naszych Towarzystw, Wiel. Sióstr Nauczycielek, dokonał aktu poświęcenia nowego kościoła i szkoły. Kazanie wygłosił Wiel. Ks. Jan Młotkowski, konsultor i proboszcz parafji Serca Jezus w Cleveland, Ohio.